

Hyvinvointialueen palvelustrategian sekä lakisääteisten ehkäisevän työn suunnitelmien päivittäminen

Aluehallitus 17.11.2025 § 217

ÖVPH/6524/00.01.02.00/2025

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Penttinen Erkki
Kotanen Heidi

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hyvinvointialue vastaa lakisääteisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä alueellaan ja on järjestämisvastuussa asukkaidensa sosiaali- ja terveydenhuollosta (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021). Lisäksi hyvinvointialue vastaa pelastustoimen järjestämisestä alueellaan.

Hyvinvointialueen on laadittava taloutensa ja toimintansa suunnittelua ja johtamista varten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia osana hyvinvointialuestrategiaa. Palvelustrategiassa hyvinvointialue päättää järjestämisvastuulleen kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet ja asettaa tavoitteet sille, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus. Palvelustrategian tavoitteet ja toimenpiteet perustuvat Miten Pohjanmaa voi? raporttiin, hyvinvointialueen alueelliseen hyvinvointikertomukseen, joka päivitetään vuosittain.

Edistävä ja ehkäisevä työ on tärkeää, jotta toimintaa voidaan kehittää väestön tarpeiden pohjalta. Tätä työtä tehdään kuitenkin suureksi osaksi hyvinvointialueen toiminnan ulkopuolella, minkä vuoksi hyvinvointialue tarvitsee tältä osin hyvää yhteistyötä alueen kuntien, yhdistysten, organisaatioiden, siviiliyhteiskunnan ja muiden viranomaisten kanssa.

Hyvinvointialue on lain mukaan velvollinen laatimaan erilaisia ehkäisevän työn suunnitelmia. Alueellinen hyvinvointisuunnitelma (laki hyvinvointialueesta 611/2021, 29 §) on tärkeä osa palvelustrategiaa. Suunnitelma puolestaan sisältää alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman (lastensuojelulaki 610/2022, 12 §), alueellisen neuvolasuunnitelman (terveydenhuoltolaki 1326/2010, 15 §), alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 13a §) ja alueellisen suunnitelman ikääntyneen väestön tukemiseksi (laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 980 / 2012, 5 §). Hallintosäännön 25 §:n mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto vastaa alueellisen hyvinvointisuunnitelman laadinnasta, ja jaosto on hyväksynyt suunnitelman omalta osaltaan 4.11.2025. Kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä vastaavia sekä yhdistysten ja organisaatioiden ja koulutuksen järjestäjien edustajia on kuultu osana alueellisen hyvinvointisuunnitelman laadintaa. Väestöä on kuultu verkkokyselyn kautta sekä strategian että alueellisen hyvinvointisuunnitelman laadinnan yhteydessä. Hyvinvointialueen hallitusta, kansalliskielilautakuntaa, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaostoa, hyvinvointialueen asiantuntijoita ja eri vaikuttamistoimielimiä on kuultu palvelustrategiakokonaisuuden laadinnan aikana. Vanhusneuvosto ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto ovat jättäneet erilliset lausunnot palvelustrategiasta.

Vanhusneuvosto korostaa monipuolisen tiedotuksen ja digiosaamiseen ja ehkäiseviin palveluihin panostamisen sekä omaishoitajien tukemisen tarvetta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto painottaa toimenpiteitä, jotka mahdollistavat ehkäisevän toiminnan tavoitteiden täyttyvän, sekä tukea raskaista palveluista ehkäiseviin toimenpiteisiin siirtymisessä. Jaosto pitää tärkeänä, että eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja rajapintatyötä johdetaan johdonmukaisesti, että eri toimijoiden välistä yhteistyötä ikäryhmittäin vahvistetaan ja että lasten ja nuorten palvelujen

vahvistamiseen panostetaan. Lisäksi painotetaan elintapaneuvonnan tärkeyttä ja sen mahdollistamista henkilöstön kouluttamisen avulla. Digipalveluja tulee kehittää eri kohderyhmien edellytykset huomioiden.

Valtuusto käsittelee palvelustrategian osana iltakouluaan 17.11.2025.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina
ehdottaa,

- että hallitus hyväksyy palvelustrategian tavoitteet ja toimenpiteet toiminnan kehittämiseksi kaudelle 2026-2029 liitteen sivujen 40, 104-109, 115-135 ja 140 mukaisesti ja vie asian edelleen valtuustoon
- että hallitus päättää, että viranhaltijat voivat tehdä teknisiä korjauksia liitteenä olevaan palvelustrategiaan

Päätös:

Palvelustrategiaehdotus hyväksyttiin muutamin teknisin tarkistuksin ja kielellisin korjauksin ja selvennyksin seuraavasti:

Sivu 40: kielellinen korjaus suomenkieliseen versioon; -> Monitoimisen hotellitoiminnan konseptointi ja suunnittelu (Sari Ala-Heikkilän ehdotuksesta, hyväksyttiin yksimielisesti).

Sivu 117: Perustason mielenterveyspalvelut; palveluverkkomallia selvennetään -> Toimintaa koordinoidaan Pietarsaaresta, Vaasasta ja Närpiöstä käsin, muilla paikkakunnilla mahdollisuus ulkoistettuun toimintaan ja lähipalveluun yläkouluissa (Johanna Borgin ehdotuksesta, hyväksyttiin yksimielisesti).

Sivu 118: Päivystyspalvelut, ensihoito; Lasten päivystyksen sekä lasten ja nuorten perusterveydenhuollon tason päivystyspalvelujen kehittäminen (Johanna Borgin ehdotuksesta, hyväksyttiin yksimielisesti).

Sivu 129: Lyhytaikaishoito (intervalli); palveluverkkomallia selvennetään: Osittain keskitetty malli: Vaasa, Maalahti, Närpiö, Mustasaari, Pietarsaari ja Pedersöre (Johanna Borgin ehdotuksesta, hyväksyttiin yksimielisesti).

Hallitus valtuutti myös valmistelevat viranhaltijat tekemään strategia-asiakirjaan muita tarvittavia teknisiä tarkistuksia ennen valtuustokäsittelyä.